

Zeki Â,rif Ataergin

Onaylayan Administrator
Wednesday, 23 May 2007

Â Â Â Â 1896-1964)

Â

Â Â Â Â Zeki Â,rif Ataergin, 1896 yÂ½lÂ½nda Â•stanbul'da doÂ°du. BabasÂ½ Â½nlÂ½ bestekÂçr ve kÂçnunÂ© HacÂ½ Â,rif Bey AsÂ½ adÂ½ Salih Zeki olduÂ°u halde Zeki Â,rif adÂ½ ile tanÂ½nmÂ½tÂ½r. AtalarÂ½, Zindankulesi civarÂ½nda tÂ½rbesi bulunan "SÂçdÂçt-Â½ HÂ½seyniye"den Baba Cafer soyuna dayanÂ½yor. Â•lk Â½renimini BeÂ½iktaÂ½'taki "Â½fitab-Â½ Maarif" okulunda yaptÂ½ktan sonra Vefa Â•dadisi'ni bitirdi. YÂ½ksek Â½renimini Â•stanbul Hukuk FakÂ½ltesi'nde tamamladÂ½. BabasÂ½ Yemen'e tayin olunca ailesi ile birlikte bir sÂ½re Sana'da kaldÂ½. Adliye teÂ½kilatÂ½nda Â½eÂ½itli gÂ½revlerde bulundu, hakimlik ve avukatlÂ½k yaptÂ½. Son gÂ½revi Fatih noterliÂ°i idi ve buradan emekli oldu. 5 Ocak 1964 gÂ½nÂ½ vefat etti, Karacaahmet MezarlÂ½Â½'nda topraÂ°a verildi.Â

Â Daha Â½ocukluk yaÂ½Â½nda babasÂ½nÂ½n mÂ½sikÂ© dÂ½nyasÂ½nda sanatÂ½mÂ½zÂ½ yakÂ½ndan tanÂ½mÂ½zÂ½ ola Â½rif Bey, TanburÂ© Cemil Bey, KemenÂ½eci VasilÂçki, UdÂ© Nevres Bey, Hanende HÂ½sameddin Bey, Leon HancÂ½yan, Ahmed Irsoy, BestenigÂçr Ziya Bey, HÂçfÂ½z Osman gibi Â½nlÂ½ ustalarÂ½ tanÂ½yarak mÂ½sikÂ© zevkini geliÂ½tirdi. BabasÂ½ HacÂ½ Â½rif Bey hemen hemen her toplantÂ½ya oÂ°lunu da gÂ½tÂ½rÂ½ ve mÂ½sikÂ©mizi yakÂ½ndan tanÂ½masÂ½nÂ½ isterdi. Daha beÂ½-altÂ½ yaÂ½larÂ½nda iken babasÂ½ndan meÂ½ke baÂ½ladÂ½;ilk olarak "DoÂ°ru sÂ½yl misin ?/SevdiÂ°imi bilir misin ?"kantosu ile bazÂ½ hafifi eserlerle biraz KÂçnun Â½salmasÂ½nÂ½ Â½renmiÂ½ti. Bu yÂ½llarda babasÂ½ en yakÂ½n dostu ve komÂ½usu olan RaÂ½f YektÂç Bey'e gÂ½tÂ½rerek "Kim bu biliyor musun ?" demiÂ½, Â½ocuÂ°u yakÂ½ndan tanÂ½yan RaÂ½f YektÂç Bey de TanburÂ© Zeki Mehmed AÂ°a gibi olacaÂ°Â½nÂ½ sÂ½ylemiÂ½. Zeki Â½rif Bey'in makamÂ½ndan yapmÂ½zÂ½ olduÂ°u takÂ½mÂ½ yÂ½llarca eski Â•stanbul Radyosu'nda DarÂ½ttalim heyetinden dinleyen RaÂ½f YektÂç Bey Â½ok duygulanÂ½p heyecanlanarak, "TanburÂ© Zeki Mehmed AÂ°a olmadÂ½ ama bestekÂçr Zeki Â½rif oldu" demiÂ½. Bir baÂ½ka gÂ½n Beylerbeyi'nde ÂçeskÂ½dar'a gelinceye kadar bu eserlerden bir kaÂ½Â½n bizzat kendi sesinden dinlemek istemiÂ½ ve Â½ok takdir etmiÂ½tir.Â

Â Uzun sÂ½re HacÂ½ Kirami Efendi ile LÂçmekÂçni Mustafa Efendi'den mÂ½sikÂ© dersleri aldÂ½. HacÂ½ Kirami Efendi'den SÂ½znÂçk, HÂ½seyni, Hicaz, Nihavend fasÂ½llarÂ½nÂ½ Â½rendi;dinÂ© mÂ½sikÂ© bilgisini de ilerletti. Biraz ilerledikten sonra babasÂ½ HacÂ½ Â½rif Bey, TanburÂ© Cemil Bey, SanturÂ© Edhem Efendi, KemanÂ© Aleksan AÂ°a, HacÂ½ Kirami Efendi, HÂçfÂ½z Â½sma ve KarcÂ½Â°ar Mazhar Bey'in yaptÂ½Â½ fasÂ½llara katÂ½larak repertuvarÂ½nÂ½ oldukÂ½a geniÂ½letti.Â

Â BabasÂ½nÂ½n Â½lÂ½mÂ½nden sonra kemanÂ© Seyyid AbdÂ½lkadir TÂ½re ile tanÂ½zÂ½ ve bu tanÂ½zÂ½ma onun sanat hayatÂ½nda bir dÂ½nmÂ½ noktasÂ½ oldu. AbdÂ½lkadir TÂ½re'den aldÂ½Â½ ilhamla baÂ½ta DilkeÂ½hÂçveran makamÂ½ olmak Â½zere, Â½zellikle eski ve unutulmaÂ°a yÂ½z tutmuÂ½ makamlara eÂ°ildi. Sipihr ve Evc-MÂçye makamlarÂ½ Â½zerinde durduÂ°u bu tÂ½r makamlarÂ½n sadece ikisidir. Bu gibi makamlardan hayli eser besteledi. Bir sÂ½re "DarÂ½l-MÂ½sikÂ©"nin icrÂç heyetinde bulunduktan sonra DarÂ½ttalimi MÂ½sikÂ©'ye girdi ve burada Â½retmen olan Â½sma HakkÂ½ Bey'i tanÂ½dÂ½. ÂçeskÂ½dar'a taÂ½Â½ndÂ½ktan sonra Â½sma Efendi ile oÂ°lu Sadi IÂ½Â½lay'la tanÂ½zÂ½. Sadi IÂ½Â½lay o Â½brahimpÂ½a civarÂ½ndaki Â½ehzade Ziyaeddin Efendi'nin konaÂ°Â½na devam ederdi. Buraya Zeki Â½rif Bey'i de gÂ½tÂ½rÂ½ beraber fasÂ½llara katÂ½lÂ½rlardÂ½. FaslÂ½ Hoca Ziya Bey yÂ½nnettiÂ°inden, ses mÂ½sikÂ©mizin bu bÂ½yÂ½k ustasÂ½ndan Â½ok yararlandÂ½. KonaÂ°a devam ettiÂ°i yÂ½llar iÂ½inde UÂ½Â½ak,Â

Â MÂçye, SegÂçh, Nihavend, Neveser, SultanÂ©-YegÂçh, Ferahfeza, KarcÂ½Â°ar, MahÂ½r, Irak, FerahnÂçk, HicazkÂçr, SÂ½zidil, Â½zedd-i Araban, Neva, Evc ve Rast fasÂ½llarÂ½nÂ½ Â½rendi. SonralarÂ½ DarÂ½lelhan'a kaydolarak Hoca Ziya Bey'den yararlanmayÂ½ sÂ½rdÂ½rdÂ½.Â

Â BestekÂçrlÂ½Â°a Hoca Ziya Bey ile AbdÂ½lkadir TÂ½re'nin Â½srar ve teÂ½viki ile baÂ½ladÂ½;RaÂ½f YektÂç Bey ve Ahmed Irsoy'dan yardÂ½m gÂ½rdÂ½. BirkaÂ½ denemeden sonra DilkeÂ½hÂçveran takÂ½m ile MÂçye, Irak, Sipihr ve MahÂ½r-Buselik makamlarÂ½ndan bestelediÂ°i eserler birbirini izledi. NasÂ½hi Â½eyhi Kerameddin Efendi ile dostluk ve yakÂ½nlÂ½k kurarak onun Tasavvuf vadisindeki engin kÂ½ltÂ½rÂ½nden yararlandÂ½. Pek Â½ok eserinin sÂ½zlerini Kerameddin Efendi'nin sÂ½ylemiÂ½ olduÂ°u Â½iirlerden seÂ½ti. Zeki Â½rif Bey ayrÂ½ca resim sanatÂ½ ile de uÂ°raÂ½mÂ½zÂ½, gÂ½zel eserler ortaya

Â Kendisini tanÂ½yan ve ders almÂ½zÂ½ olan kimselerin ortak kanÂ½sÂ½ duygulu, alÂ½sak gÂ½nÂ½llÂ½, gÂ½steriÂ½i sevmeye terbiyeli, nazik, Â½lebi mizaÂ½iÂ½, dini bÂ½tÂ½n, Tasavvuf kÂ½ltÂ½rÂ½ zengin bir kimse olduÂ°u noktasÂ½nda birleÂ½ir.Â

Â Bir bestekÂçr olarak eserlerindeki melodi zenginliÂ°i baÂ½ilÂ½ca Â½zelliklidir. Eserlerinin icrÂçsÂ½nda gÂ½Â½i ve oynak hanÂ½şerenin gerektiÂ°ine inanÂ½lÂ½r. Â½rencisi Dr. Alaeddin YavaÂ½Â½, onun sanatÂ½nÂ½ Â½u isabetli cÂ½mlerle yorumlamÂ½zÂ½. . . TÂ½rk MÂ½sikÂ©si bestekÂçrlÂ½Â° Â½ Â½nÂ½nden onun mevkii Â½lÂ½lere sÂ½Â°acak cinsten deÂ° Rahmetli Neyzen Tevfik bile bir gÂ½n ona-Senin yerin DeliÂçl-zÂçdelerin yanÂ½nda-demiÂ½tir. "

Â "TÂ½rk MÂ½sikÂ©si'ni sevenler arasÂ½nda ismini gÂ½nÂ½llere iÂ½leyen SelÂçhaddin PÂ½nar, beste vadisindeki duygu ve hÂ½kalÂ½plarÂ½nÂ½ kendisine Zeki Â½rif Bey'in Â½zerinde yarattÂ½Â½ tesirle aÂ½Â½ldÂ½Â½nÂ½, ona duyduÂ°u derin bir

